

Politieke Markt

Vergadering van 4 februari 2025
Beleid en Uitvoering - Openbare ruimte

Raadsvoorstel over parkeerregulering Giethoorn

Auteur

Maarten Boer

Overlegd met

Inge Meindertsma, Dennis Eikenaar, Gert Ekkelenkamp, Nico Veenstra, Kor van der Velde, Henk Demkes en Hilda van der Walle.

Portefeuillehouder

Marcel Scheringa

Andere betrokken portefeuillehouders

Rob Bats

Bram Harmsma

Samenvatting

Met dit voorstel stellen we voor om parkeerregulering voor bezoekers en bewoners in Giethoorn in te voeren.

Dit houdt enerzijds in dat in specifieke delen waar bewoners nu overlast ervaren door parkerende bezoekers, vergunningparkeren ingevoerd kan worden voor bewoners. Op deze manier kan voorkomen worden dat bezoekers parkeren op plekken die bestemd zijn voor bewoners. Ook kan hier op gehandhaafd worden. Hierdoor wordt het bewonersparkeren beter beschermd. Daarnaast is het voorstel om betaald parkeren voor bezoekers van Giethoorn op de gemeentelijke parkeervoorzieningen in het centrum in te voeren. Hierdoor gaan bezoekers bijdragen aan het in stand houden van het parkeersysteem in Giethoorn en ontstaat extra dekking op de gemeentelijke begroting.

Het is de bedoeling om een gastvrij, toegankelijk en uniform parkeersysteem in te voeren. Hiervoor zijn een aantal kaders beschreven in dit raadsvoorstel.

We werken het vergunningparkeren en betaald parkeren in 2025 nader uit en leggen dit vast in een parkeerverordening, aanwijsbesluit en verordening parkeerbelasting. Vanaf dan is het mogelijk om door het college gebieden in Giethoorn aan te wijzen waar vergunningparkeren ingevoerd kan worden en is het betaald parkeren systeem voorbereid. Implementatie van beide systemen zal in 2026 zijn.

Beschrijving

Inleiding

Inwoners van Giethoorn ervaren overlast van toeristen die hun auto's op plekken parkeren die hier niet voor bedoeld zijn. We willen de overlast zoveel mogelijk voorkomen en verminderen voor inwoners van Giethoorn. Daarnaast willen we bezoekers beter faciliteren en het parkeren in goede banen leiden. Zo was vanuit de 'Stevig aanwezig' aanpak de afgelopen jaren veel aandacht voor toezicht en handhaving om bezoekersverkeer te stroomlijnen. Daarnaast worden op piekdagen verkeersregelaars ingezet. Er is veelvuldig met bewoners en ondernemers gesproken om lokaal gerichte maatregelen te kunnen nemen voor een betere parkeersituatie. Bewoners geven desondanks aan overlast van geparkeerde bezoekers te blijven ervaren.

Om deze reden is een integrale totaalaanpak van het onderwerp parkeren in Giethoorn opgesteld. In december 2023 is de gemeenteraad hierover geïnformeerd door het college (met een informatienota Totaalaanpak Parkeren Giethoorn).

Op 9 april 2024 is in een werkvergadering een toelichting op de stand van zaken gegeven van deze Totaalaanpak Parkeren Giethoorn. Er zijn hierin acht maatregelen opgenomen om het bewonersparkeren beter te beschermen en het bezoekersparkeren beter te organiseren. In bijlage 2 is een overzicht van de recente stand van zaken per maatregel uit de Totaalaanpak Parkeren Giethoorn opgenomen.

Twee van deze maatregelen worden in dit raadsvoorstel behandeld.

- De eerste maatregel betreft het voornemen om bewoners beter te beschermen door de mogelijkheid te bieden, op locaties waar bewoners overlast ervaren, vergunning parkeren in te voeren. Dit voorkomt dat bezoekers hun voertuig parkeren in wijken en op parkeerplaatsen die bedoeld zijn voor bewoners.

- De tweede maatregel betreft het voornemen om betaald parkeren voor bezoekers in te voeren op de gemeentelijke parkeervoorzieningen in Giethoorn Centrum

Met de input en reacties die we hebben ontvangen (en ons collegestandpunt hierop), zijn de hoofdlijnen geschetst op welke wijze het vergunning parkeren en betaald parkeren ingevoerd kan worden (zie bijlage 1; reactieoverzicht).

Dit raadsvoorstel schept de kaders waarbinnen wij als college in 2025 verder aan de slag kunnen om vergunning parkeren in delen van Giethoorn en betaald parkeren in Giethoorn Centrum uit te werken. Er zijn nog veel details waarover we met betrokken ondernemers, inwoners en plaatselijk belang verenigingen in gesprek gaan de komende periode (2025). Om die gesprekken op constructieve wijze te kunnen voeren is het belangrijk dat uw raad kaders vaststelt. Met instemming van uw raad (3 besluiten) kunnen we vervolgens de voorbereidingen starten om vergunningparkeren en betaald parkeren in te gaan voeren.

Gewenst resultaat

We willen de leefbaarheid in Giethoorn verbeteren.

Door het verbeterd organiseren van het parkeersysteem en het beheersbaar houden van de verkeersproblematiek, blijft Giethoorn gastvrij en toegankelijk voor zowel de bewoners als de bezoekers.

Met de invoering van vergunningparkeren de inwoners van Giethoorn beter te beschermen in wijken waar overlast wordt ervaren door het parkeren van toeristen. En deze bezoekers een bijdrage te laten leveren aan het in stand houden van het parkeersysteem in Giethoorn met de invoering van betaald parkeren. Er ontstaat hierdoor ook dekking voor het doorvoeren van andere beoogde maatregelen ter verbetering van de parkeersituatie in Giethoorn.

Argumenten

1.1 Het college heeft een standpunt ingenomen over de door inwoners, ondernemers en 't Gieters Belang en Giethoorn Onderneemt gegeven reacties op de voorgenomen concept-plannen en maatregelen.

In het reactieoverzicht (bijlage 1) hebben we antwoorden en reacties gegeven op de ontvangen opmerkingen, aandachtspunten en terugkoppeling tijdens of van de afzonderlijke momenten:

- a) de reacties vanuit de gemeentelijke inloopavond Totaalaanpak Parkeren Giethoorn (mei 2024);
- b) de enquête 't Gieters Belang (mei/juni 2024);
- c) de brief Ondernemers Hylkemaweg (28 november 2024);
- d) de brief Giethoorn Onderneemt – reactie op enquête Gieters Belang (5 december 2024);
- e) de brief Giethoorn Onderneemt – standpunten parkeerbeleid Giethoorn (5 december 2024);
- f) het verslag van het Bestuurlijk overleg met 't Gieters Belang en Giethoorn Onderneemt (27 november 2024).

2.1. In gebieden waar vergunning parkeren van kracht is, wordt het voor bezoekers duidelijk(er) dat het niet toegestaan is om hier hun voertuig te parkeren. Bezoekers worden daardoor beter geweerd van parkeerplaatsen voor bewoners.

Door gebieden aan te wijzen waar vergunning parkeren van kracht is, kunnen bezoekers geweerd worden en wordt het bewoners parkeren beschermd. Zonder een stelsel van vergunning parkeren hebben onze boa's geen instrument om te kunnen handhaven en bezoekers uit de woonstraten te weren. Op specifieke locaties ervaren bewoners nu overlast doordat met name in het hoogseizoen veel (toeristische) bezoekers op parkeerplaatsen parkeren, die bedoeld zijn voor bewonersparkeren. Voorbeelden waar dit nu speelt in Giethoorn zijn de Dominee J.J. Ketsstraat en de Petersteeg.

2.2. Net als inwoners van Steenwijkerland gaan nu ook de toeristische bezoekers van Giethoorn meebetalen aan het in standhouden van het parkeersysteem in Giethoorn.

Dit zorgt voor een betere maatschappelijke balans. Opbrengsten uit het betaald parkeren worden dan benut om maatregelen te dekken die de parkeersituatie in Giethoorn verbeteren. Op dit moment worden de kosten om het parkeersysteem in Giethoorn in stand te houden gedekt uit de algemene middelen van de gemeentelijke begroting. Betaald parkeren zorgt voor extra dekking. Met de invoering van betaald parkeren op parkeervoorzieningen in gemeentelijk eigendom, wordt het mogelijk om (een deel van) deze inkomsten te gebruiken het huidige systeem te onderhouden en om maatregelen te financieren uit de Totaalaanpak Parkeren Giethoorn. Denk hierbij naast eenmalige realisatiekosten ook aan financiering van bijvoorbeeld extra handhaving (wens bewoners en ondernemers), de inzet van verkeersregelaars en het beheer van de gemeentelijke parkeerlocaties.

Bezoekers dragen op dit moment niet bij aan het parkeersysteem. Door bewoners wordt aangegeven dat dit onrechtvaardig voelt. Daarnaast brengt de invoering van een parkeervergunning in delen van Giethoorn, naast de zekerheid van een parkeerplaats, voor deze bewoners extra kosten met zich mee. De invoering van betaald parkeren zorgt ervoor dat *ook* bezoekers te maken krijgen met de lasten van het gebruik van parkeervoorzieningen.

2.3. Er is al betaald parkeren op openbaar toegankelijke parkeervoorzieningen in delen van (centrum) Giethoorn

Op dit moment is er in Giethoorn, op meerdere openbaar toegankelijke parkeervoorzieningen van ondernemers, al sprake van betaald parkeren. Dat is inclusief het centrum waar in ieder geval twee ondernemers laten betalen voor het parkeren.

2.4. We kiezen voor een parkeersysteem dat gastvrij en toegankelijk is.

Giethoorn is een populaire (dag)attractie en er zit nog steeds groei in de aantallen bezoekers. Maar de openbare ruimte in het attractieve centrum is beperkt. Naast wonen, recreëren, ondernemen en verblijven willen we het gebied wel bereikbaar houden en daarmee iedereen gastvrij en toegankelijk kunnen blijven ontvangen. Dit vraagt om met een andere blik naar parkeren en het parkeersysteem te kijken.

Gastvrij en toegankelijk betaald parkeren komt tot uiting door:

- Een publieksvriendelijk tarief te hanteren.
- Een uurtarief in te stellen, zodat de verblijfsduur van de bezoeker evenredig wordt belast
- Een maximumtarief in te stellen, zodat het overzichtelijk en aantrekkelijk blijft.
- Het 1e uur als gratis in te stellen voor iedereen. Daarmee komen we tegemoet aan de frequente kort parkeerders en ontzien we hen. Dit zijn overwegend lokale bewoners van Giethoorn die parkeren om hun dagelijkse boodschappen te doen of activiteiten bij het Kulturhus hebben.

Verder willen we het systeem gastvrij en toegankelijk inrichten door:

- gebruik te maken van parkeerautomaten en/of digitaal (via een parkeerapp)
- het systeem zo toegankelijk mogelijk te maken voor alle doelgroepen, incl. de internationale bezoeker.

Gastvrij en toegankelijk binnen de parkeerregulering voor bewoners willen we realiseren door:

- Elke bewoner die niet over parkeerruimte op eigen terrein beschikt bij zijn of haar 1e of 2^e woning, heeft recht op een of meerdere parkeervergunningen per woon- of bedrijfsadres.
- Eenvoudig een parkeervergunning digitaal aan te vragen op basis van kenteken.
- Het aantal beschikbare parkeerplaatsen in een vergunningengebied vormt het plafond voor het aantal af te geven parkeervergunningen, zodat er ook daadwerkelijk een parkeerplek beschikbaar is voor elke afgegeven parkeervergunning.
- Eventuele extra parkeervergunningen aanvragen komen op een wachtlijst.
- Een bezoeksysteem in te stellen voor de familie en gasten van bewoners.

2.5. We kiezen voor een parkeersysteem dat uniform en eenvoudig is.

Uniform en eenvoudig vertaalt zich in de parkeerregulering door:

- Het alleen in te stellen van dagtijden voor het systeem, werkend elke dag van 9.00 -18.00 uur. Toeristen van Giethoorn parkeren vooral overdag tussen 9.00-18.00 uur. Buiten de dagtijden is daarom geen vergunning of betaling noodzakelijk voor bewoners, bezoekers of derden. Hiermee voldoen we aan de wens van de bewoners en ondernemers van Giethoorn om zichzelf en hun bezoek zoveel mogelijk te ontzien (zie bijlage 1). Dankzij deze dagtijden kunnen bewoners en bezoekers van voorzieningen rondom het centrum (zoals de supermarkt, het Kulturhus, etc.) buiten deze uren gratis parkeren.

- Op basis van reacties van bewoners en ondernemers, zullen we nog verder onderzoeken hoe het systeem jaarlijks in te stellen. Welke periodes sluiten aan bij de kaders eenvoudig en uniform.
- De kosten van de parkeervergunning gelijk te maken met de geldige leges binnen de hele gemeente Steenwijkerland. Aan het einde van een kalenderjaar stelt de raad deze legesverordening vast voor het daarop volgende jaar.

Kanttekeningen en risico's

2.1. Een aantal ondernemers is tegen de invoering van betaald parkeren.

Een aantal ondernemers aan met name de Hylkemaweg kunnen hun bezoekers niet op eigen terrein laten parkeren. Hierdoor zijn ze afhankelijk van de beschikbare openbare parkeerplaatsen in Giethoorn Centrum. Een deel van deze ondernemers heeft daardoor aangegeven tegen de invoering van betaald parkeren te zijn. Zij vrezen, dat klanten voor een andere (gratis) parkeerlocatie kiezen en dan ook mogelijk gebruik gaan maken van de diensten van andere ondernemers.

Hoewel er vaak geopperd wordt dat betaald parkeren tot mogelijk verlies van inkomsten zorgt bij ondernemers, is onze verwachting dat dit niet het geval is. Zo blijkt uit literatuuronderzoek, dat de reden dat bezoekers hun keuze om een gebied (winkelgebieden, dagattracties e.d.) te bezoeken van veel factoren laten afhangen. Met name de positieve attractiewaardes van een gebied spelen bij deze keuze een belangrijke rol. Dit zijn zaken als sfeer, aanbod, comfort en uitstraling. 'Giethoorn Centrum' is goed ontsloten en biedt vele voorzieningen, dit helpt om attractief te blijven voor de bezoekers. Voor parkeren geldt dat met name de (goede) vindbaarheid van een parkeerlocatie door bezoekers van belang wordt geacht en tot slot pas de prijsstelling voor het parkeren. Dit jaar wordt een verbeterd en uitgebreid dynamisch parkeerverwijssysteem (DPVS) aangelegd. Doel hiervan is om de bezoeker duidelijk en op tijd te informeren over de beschikbare parkeerplaatsen in Giethoorn en hoe daar te komen.

2.2. Sommige inwoners wensen geen leges te betalen voor de parkeervergunning (zie bijlage 1; Reactieoverzicht)

Uw raad heeft voor vastgestelde kaders gekozen als kostendekkendheid van leges in Steenwijkerland. Vanuit het gelijkheidsprincipe, is dit van toepassing op alle inwoners in onze gemeente. Er zijn in de gemeente al inwoners die reeds betalen voor een parkeerontheffing, ook in Giethoorn.

Er zijn ook bewoners die aangeven geen probleem te hebben met het betalen van leges voor een parkeervergunning, als daarmee de overlast van geparkeerde bezoekers voor hun deur afneemt. Er zijn ook bewoners die al betalen voor een gereserveerde parkeerplaats bij voorzieningen van particulieren. Dit is doorgaans meer dan de gemeentelijk leges.

Om deze reden zal eerst een behoefteonderzoek onder bewoners van betreffende gebieden uitgevoerd worden om te peilen hoe zij tegenover de invoering van de parkeervergunning staan. Bij onvoldoende draagvlak in een bepaald gebied kan dan worden afgezien van het invoeren van een vergunningensysteem. Hier staat tegenover dat als er in een gebied geen vergunningensysteem is ingevoerd, er niet gehandhaafd kan worden op parkeren door bezoekers in de wijk.

2.3. Er blijkt een aantal zorgen bij (een deel van) de bewoners rondom de invoering van parkeerregulering voor zowel bewoners als bezoekers.

In bijlage 1; Reactieoverzicht, staan de reacties van de bewoners Giethoorn en onze reactie daarop beschreven.

Om deze reden willen we, na uw raadsopdracht, bij de uitwerking van de parkeerregulering, met de betreffende partijen (inwoners, ondernemers en de plaatselijk belang verenigingen) verder in gesprek gaan.

2.4. Handhaving is een belangrijk onderdeel voor het succesvol invoeren van zowel betaald parkeren als vergunning parkeren.

Handhaving is een van de onderdelen van een succesvolle invoering van zowel betaald parkeren als vergunning parkeren. Daarbij gaan we uit van een goede en doorlopende handhaving om fout parkeerders snel in beeld te krijgen en via handhaving bewust te maken van de nieuwe situatie. Een 24/7 handhavingscapaciteit achten we niet noodzakelijk. Wel is het belangrijk om – vanuit de opbrengsten van betaald parkeren – extra handhavers in te zetten. We verwachten dat de mate van intensiteit van de handhaving op termijn afgeschaald kan worden. De mogelijkheid van de inzet van een scanapparaat wordt in 2025 nader onderzocht. Met een scanapparaat kan op efficiënte wijze de handhaving van zowel betaald parkeren als de parkeerregulering ingevuld worden.

Duurzaamheid en social return

Bij de invoering van betaald parkeren worden de mogelijkheden nader onderzocht om deze maatregelen op een duurzame en sociaal vriendelijke manier in te voeren. Denk daarbij bijvoorbeeld aan het gebruik maken van zonnepanelen voor de energievoorziening van parkeerautomaten.

Financiële toelichting

Aan de invoering van betaald parkeren is een parkeerexploitatie verbonden. Een indicatie van de jaarlijkse verwachte kosten en opbrengsten van de invoering van betaald parkeren is opgenomen in de meerjarenbegroting 2025-2028. Deze indicatie zal geactualiseerd worden als de definitieve inrichting van het systeem duidelijk is.

Onderdeel van de parkeerexploitatie is de inzet van extra capaciteit op handhaving, mogelijk in combinatie met investering in scanapparatuur voor een efficiënte(re) handhaving. Ook is structureel beheer en onderhoudsbudget nodig voor de parkeermaatregel "Dynamisch ParkeerVerwijsSysteem (DPVS)", dat in 2025 operationeel wordt.

Daarnaast levert de invoering van betaald parkeren de gemeente extra inkomsten op als algemeen dekkingsmiddel.

De invoering van vergunning parkeren in Giethoorn is kostenneutraal voor de gemeente (kostendekkende tarieven).

Communicatie en participatie

Het afgelopen jaar is er op een aantal momenten sprake geweest van participatie met de omgeving over de invoering van betaald parkeren en vergunning parkeren:

- Op 18 december 2023 heeft er een gesprek plaatsgevonden met 't Gieters Belang en Giethoorn Onderneemt, waarin de plannen uit de Totaalaanpak Parkeren Giethoorn nader zijn toegelicht.
- Eind 2023 is er een nieuwsbrief rondgestuurd naar alle bewoners van Giethoorn met daarin informatie over de Totaalaanpak Parkeren Giethoorn. Onderdeel van de deze totaalaanpak omhelst het voornemen tot invoering van betaald parkeren en vergunning parkeren.
- Begin mei 2024 is er een brede inloopbijeenkomst georganiseerd, waarin bewoners en ondernemers uit Giethoorn in de gelegenheid zijn gesteld om kennis te nemen van de beoogde maatregelen om het parkeren in Giethoorn te verbeteren (waaronder het voornemen tot invoering betaald parkeren), hier vragen over te stellen en hun mening over te geven over deze maatregelen aan de gemeente. Deze inloopbijeenkomst is druk bezocht. In een reactietoelichting is beschreven op welke wijze om gegaan wordt met de verkregen input uit deze inloopbijeenkomst (zie bijlage 1).
- Parallel aan de brede inloopbijeenkomst is een enquête uitgevoerd onder inwoners door 't Gieters Belang. De uitkomsten uit de enquête zijn/worden waar mogelijk gebruikt om de

invoering van betaald parkeren en vergunning parkeren beter in te richten. In bijlage 1 is ons standpunt op de enquête opgenomen.

- Op 20 november 2024 is een bijpraatsessie geweest met de ondernemers aan de Hylkemaweg om hen te informeren over het voornemen tot invoering van betaald parkeren in centrum Giethoorn.
- Op 27 november 2024 is er een bestuurlijk overleg met 't Gieters Belang en Giethoorn Onderneemt over de invulling van dit voorstel.
- Op 28 november 2024 is er een brief ontvangen van ondernemers aan de Hylkemaweg daar hebben ze in een overleg ook toelichting op gegeven
- 2025: Ook in 2025 blijven we in gesprek met bewoners, de ondernemers, 't Gieters Belang (GB) en Giethoorn Onderneemt (GO). Zij blijven daardoor betrokken bij de verdere uitwerking van de invoering van vergunning parkeren en betaald parkeren.

Uitvoering en planning

Er dienen om de invoering van betaald parkeren en vergunning parkeren mogelijk te maken een aantal verordeningen/ besluiten vastgesteld te worden door het college en de Raad. Het is de bedoeling om dit in 2025 voor te bereiden en/of aan te passen en te laten vaststellen. Het gaat om:

1. Parkeerverordening: hierin worden de kaders voor het gebruik van parkeerplaatsen geregeld, waardoor het mogelijk wordt om betaald parkeren en vergunning parkeren in te stellen op locaties binnen de gemeente.
2. Aanwijsbesluit: vervolgens dient de gemeenteraad een besluit te nemen de parkeerlocaties van centrum te Giethoorn aan te wijzen als betaald parkeren locatie, dan wel het College hiervoor te machtigen dit te doen. Ook dient in het aanwijsbesluit de tijdstippen (dagtijden) waarbinnen betaald parkeren van kracht is, benoemd te worden. Daarnaast dient de gemeenteraad een besluit te nemen om het College te machtigen om locaties aan te wijzen waar vergunning parkeren van kracht is. Ook dient in dit besluit de tijdstippen (dagtijden) waarbinnen vergunning parkeren van kracht is, benoemd te worden.
3. Verordening parkeerbelastingen: tot slot dient de hoogte van de parkeerheffingen en de wijze van invordering van de parkeerbelastingen geregeld te worden in een verordening parkeerbelasting, welke eveneens door de Raad goed gekeurd moet worden. Dit kan gelijktijdig met de jaarlijkse vaststelling van de algemene legesverordening geregeld worden.

We koersen op implementatie in 2026 van het betaald parkeersysteem in het centrumgebied van Giethoorn en het parkeervergunningensysteem in Giethoorn

Resultaat is een operationeel betaald parkeer- en vergunningensysteem. Vanaf dan betalen bezoekers op gemeentelijke parkeerplaatsen voor het gebruik van de parkeervoorziening en is het mogelijk voor bewoners om een parkeervergunning aan te vragen in de aangewezen gebieden van Giethoorn.

Is het besluit openbaar?

Ja

Besluit

Het college legt het volgende voor aan de gemeenteraad:

1. Kennis te nemen van het collegestandpunt "Reactieoverzicht" (bijlage 1) met daarin een reactie op:
 - a) de verzamelde reacties uit de inloopavond Totaalaanpak Parkeren Giethoorn (mei 2024);
 - b) de enquête 't Gieters Belang (mei 2024);

- c) de brief Ondernemers Hylkemaweg (28 november 2024);
- d) de brief Giethoorn Onderneemt – reactie op enquête 't Gieters Belang (5 december 2024);
- e) de brief Giethoorn Onderneemt – standpunten parkeerbeleid Giethoorn (5 december 2024);
- f) het verslag van het bestuurlijk overleg met 't Gieters Belang en Giethoorn Onderneemt (27 november 2024).

2. Het college stelt de gemeenteraad voor:

- a) het systeem van vergunning parkeren voor bewoners in specifieke delen van Giethoorn in te voeren;
- b) betaald parkeren voor bezoekers op gemeentelijke parkeerlocaties in Giethoorn centrum in te voeren;
- c) de kaders vast te stellen voor de inrichting van het vergunningensysteem en het betaald parkeersysteem: een gastvrij, toegankelijk en uniform systeem.